

Bokspalta

Kart

NGU har gitt ut:

Kvartærgeologiske kart, 1:50 000: Tjøtta, 1826 IV, Kautokeino, 1833 II, Tjøme, 1813 II, Åfjord, 1632 IV, Halden, 1913 II.

Og et som er litt spesielt: "Neset kommune" kvartærgeologisk kart med opplevingsstier, Målestokk 1:80 000. Her finnes også ei kort utgreiing om kvartærtida, skikkelige forklaringer på geologiske begreper, et avsnitt om hvordan landskapet i Neset har blitt forma og et kart med beskrivelse av fine ekskursjonsmål i kommunen. Fin sak, anbefales! Også for dem som ikke har tenkt seg til Neset. Men får man først kartet så vil en kanskje ta turen likevel, det ser spennende ut. Og så kan man se om kartet stemmer med terrenget. Det står Mardalsfossen et sted, - sjekk den!

Berggrunnskart 1: 50 000: Hattfjelldal, 1926 II.

Berggrunnskart 1:250 000: Mo i Rana, Magne Gustavsens & Svein Gjelle, med kort beskrivelse påtrykt kartets omslagside

Edelsteiner og smykkesteiner

er en liten lommeoppslagshåndbok med et ganske stort innhold. Fordelt på kapitlene, - nei her var ingen kapitelloversikt, men det finnes stikkordregister bak i boka.

Boka er bygget opp tradisjonelt, greit og

oversiktlig med mineraler/smykkestein på høyre side og tekst på venstresidene. Dette fungerer bra. De 300 fargebildene er for det meste klare og instruktive. Men en av de fire trådsølvbildene burde vel vært fra Kongsberg, selvom originalutgaven er tysk? Teksten er presis og akkurat så kort som den skal og bør være i et lommeoppslagsverk.

Et uhell i innspurten har gjort at billedtekst og bilder har skilt lag, det gjør 3. omslagside nokså meningsløs. Beklage seg over slikt burde kanskje ikke STEIN gjøre, det blir lett steinkasing i glasshus. Vi vil heller rose oversetteren og tilretteleggeren til norske forhold. Såvidt jeg kan se er boka godt oppdatert og ajourført pr. mai 1994 hva gjelder de siste funn her i Norge.

ISBN 82-02-14819-7

Pris: 179,-

Forfatter: Rupert Hochleitner

Overs./tilrettelegning: Hans-Jørgen Berg

Format: 10 x 18 cm, plastomslag

Tidskrifter

Lapis - *Die aktuelle Monatsschrift für Liebhaber & Sammler von Mineralien & Edelsteinen*

er trolig verdens største mineraltidsskrift med et bruttoopplag på ca. 11 000 eksemplarer. Bladet er beregnet på mineralsamlere som har en del erfaring og som vet hva de driver med. Stoffområdet er deretter:

- I hvert nr. tar man for seg et mineral
- med jamne mellomrom, lister med nye mineraler
- funnsteder, nye og klassiske
- intervjuer med kjente samlere
- reportasjer fra nyfunn hovedsakelig i Tysk-

land, Østerrike og Sveits

- gratis leserannonser

Lapis er rikt illustrert med mange farge-fotos.

I dag lå novemberutgaven i postkassa, det var en litt spesiell sak, den 200. utgaven av bladet. Jeg har ikke bladd så mye i det ennå, men ble heftet opp en del med leder-artikkelen, for; - den var skrevet av ingen ringere enn forbundskansler Helmuth Kohl, i anledning jubileet. Kansleren er mineral-samler(!) - kanskje han lar seg invitere til en tur på vidda? Han virker stor og kraftig og er sikkert flink til å bære og med litt diplomatisk kløkt så ville man kanskje komme seg forbi dem dere vet. Hvorom nå dette forholder seg, han kan ikke være det omtalte dyret i åpenbaringen. Se sitater fra kanslerens artikkel på redaksjonelt plass.

Ellers så er det reportasjer, svært gode, fra Afganistan (lapis lazuli og akvamarin), Columbia (smaragd) og Russland (diamanter).
ISSN 0176-1285

Pris: DM 80,40

Utgivelser/år: 11 (inkl. et dobbelthefte)

Format: A4

Bestillingsadresse: Christian Weise Verlag, Orleanstr. 69, D-81667, München, Tyskland.

Mineralienwelt - *Magasin für das Sammeln schöner Steine*

Dekker omtrent det samme stoffområdet som foregående, men er i noen utgaver mer internasjonalt orientert, (sett fra Tyskland). Sterke på foto, bladet har også en grafisk formgivning som tiltaler undertegnede. Forsiden på nr. 5/94 har et artig eksperiment foto i 3D som kan betraktes uten briller eller andre remedier.

ISSN 0939-6640

Pris/år: DM 80,00

Utgivelser/år: 6

Format: A4 - 2 cm på høyden

Bestillingsadresse: Doris Bode Verlag GmbH, Dürnberg 2, D-45721 Haltern, Tyskland.

Minéraux & Fossiles - *le guide du collectionneur*

Ved å gripe tilfeldig inn i bunken får vi tak i juli-august utgaven som inneholder:

- En artikkel om en reise i den nordre delen av Minas Gerais i Brasil. Fine tegninger og godt illustrert med sv/hv-fotos

- nye forekomster

- "ekko", om messer og utstillinger

- hva andre skriver, 2 1/2 side med resymé fra internasjonale tidsskrifter, vi så ikke noe fra STEIN her, merkelig nok

- nye mineraler

- bokmeldinger

I denne utgaven var det tilfeldigvis lite fossilstoff, som oftest er stoffet fordelt 50/50 mineraler/fossiler.

ISSN 0335-6566

Pris/år: 360 FF

Utgivelser/år: 11

Format: 16 x 24 cm

Bestillingsadresse: Minéraux & Fossiles, 10, rue de Marignan, 75008 Paris

Rivista Mineralogica Italiana

er en ganske påkostet og fin trykksak for de litt avanserte mineralsamlere. Bladet har noe mer forkjærlighet for mikro enn andre tidsskrift. Ellers samme stoffområde; her finnes turbeskrivelser, nye mineraler, messe-oversikt, reportasjer, debatt, museumsbesøk. Og,- viktig for de fleste heromkring: Det finnes sammendrag av artiklene både på tysk og engelsk.

ISSN 0391 - 9641

Pris/år: Italienske lire 48 000 (ca. NOK 220,-)

Utgivelser/år: 4

Format: 17 x 24 cm

Bestillingsadresse: Museo Civico di Storia Naturale, C.so Venezia 55, 20121 Milano, Italia

World of Stones - popular science mineralogical journal

er et russisk tidsskrift på engelsk som holder en overraskende god kvalitet, kanskje er det ikke så kaotisk på de kanter som man får inntrykk av likevel. Bladet sier de vil legge vekt på stoff om:

- russiske forekomster- gamle gruver og skjerp - mineralbeskrivelser - berømte offentlige og private samlinger - sliping og smykkekunst

I siste utgave, 3/94, finnes artikler som:

- Ilvaitt fra Tyrnyauz - Om krystallisering av Villiumitt i pegmatitter - Presentasjon av mineralsamlingen til gruveinstituttet i St. Petersburg - En kort oversikt over mineralforekomster i Nord- og Øst Europa - En vitenskapsmann, en poet, en medborger, om livet til N. M. Fedorovski - Om skjelettkvarts fra Indigirka-elva.

Bladet er laget for ikke-russiske lesere, alle tekster er på engelsk. Russisk oversettelse er lagt ved som et eget løst vedlegg. Fargefotos grafisk arbeid og formgivning er av høy kvalitet.

ISBN 5-900395-03-0

Pris/år: US \$ 52,-

Utgivelser/år: 4

Format: A 4

Bestillingsadresse: Plus Ltd Publishing, 103050 Moskva, box 162, Russland

Der Stoansuacher

Merkelig navn, - tilsynelatende, men sier vi at det betyr steinsøkeren og at det er en alpedialekt for Steinsucher så virker det ikke så fremmed som det ser ut. Bladet er en tyrolersak og jodler ganske fornøyd og bra. om mineralene der. Det likner vårt eget STEIN hva angår kvalitet, de bruker farger når det er penger i kassa til det. Vi hadde stand ved siden av dem på Münchenmessa, trivelige folk som lager et godt blad på dugnadsinnsats. Bladet fortjener noen lesere i Norden.

Pris/år: Lire 18 000

Utgivelser/år: 2

Format: 17 x 24 cm

Bestillingsadresse: Jürgen Theiner, Ortnerweg 40, I 39042 Brixen, Italia.

Hagendorf

Nå har boka om mineralene fra den berømte fosfatmineral-forekomsten Hagendorf (Süd) kommet. Boka har en meget god beskrivelse av alle mineralene som er funnet der og et stort antall fargebilder av en rekke sjeldne fosfat-mineraler. Den kan også være nyttig for samlere som ønsker å bli bedre kjent med denne mineralgruppen fra andre pegmatitter.

Tittel: Die Mineralien von Hagendorf und ihre Bestimmung

Forfattere: Jürgen Kastning og Jochen Schlüter

Illustrasjoner: 150 fargefotografier og mange krystalltegninger

Forlag: Christian Weise Verlag

Adresse: Orleansstrasse 69, D-81667 München, Tyskland

Pris: DM48,- (+evt.forsendelseskostnader)

ISBN nr.: 3-921 656-30-3

Knut Eldjarn

Ekstra Lapis

Er en serie som gis ut av "Lapis", det er til nå gitt ut 7 bøker i denne serien. Vi har sett litt på Nr. 5: "Kristall Alpin". Den handler om mineralene i alpine kløfter og hvordan man leter etter slike mineraler og bestemmer dem. Den har også en interessant historisk del som dokumenterer at mineralsamling i alpene har en årtusenår gammel tradisjon.

98 sider, A4, farger, pris: DM 34,80.

Best.: Chr. Weisse Verlag

Nytt "Lapis Mineralienverzeichnis"

Weise Verlag i München har nettopp gitt ut 2. opplag av sin fortegnelse over alle verdens mineraler. Denne er oppdatert med alle mineraler som er godkjent av IMA og publisert frem til september 1994.

I Norge er det "Fleischer(Mandarin)" som benyttes mest, men "Lapis Mineralienverzeichnis" er en meget nyttig oppslagsbok for dem som samler systematikk, den kan med fordel benyttes sammen med "Fleischer (Mandarin)". Her finner man opplysninger som mangler i "Fleischer(Mandarin)", slik som farge, strekfarge, hårdhet og spaltbarhet. Dette er de karakteristika vi som amatører gjerne benytter. De som et opp tatt av klassifiseringen, finner også denne her (Strunz). Mange synes også at angivelsen av sjeldenhet er en interessant opplysning å få med.

Mineralnavnene er angitt etter tysk standard, og medfører en rekke forskjelligheter som kanskje kan forvirre noe (eksempelvis

blir Cacoxenite til Kakoxen o.s.v). Et minimum av tyskkunnskap hjelper en over dette.

De kjemiske formlene er systematisk angitt som kjemiske strukturformler, og vil derfor oftest se noe anderledes ut enn man er vant til. Personlig synes jeg at denne fremstillingsmåten er svært oversiktlig og informativ. Det blir interessant å se hvilken skrivemåte som vinner frem.

Selv om man vil benytte Fleischer (Mandarin) som sin standard på grunn av nomenklaturen og eventuelt litteraturhenvisningene, kan man med fordel kombinere de to for å få med flest mulige opplysninger.

Hans Vidar Ellingsen

Ny publikasjonskatalog fra Norges Geologiske Undersøkelse

Dette er en oversikt over alle publikasjoner fra NGU og omfatter en oversikt over "Nasjonalt geologisk informasjonssystem" og alt som tilhører seriene "Bulletin" og "Skrifter" og "Special Publication" er listet. Bestillingsslipp bak i heftet.

NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE

STEIN minner om at såvel dette heftet som kartkatalogen som kom tidligere i år er gratis og kan fåes ved henvendelse til: NGU - distribusjon, Pb. 3006 Lade, N 7002 Trondheim,

tlf +47 73 90 40 11, fax +47 73 92 16 20